

ข้อมูลพื้นฐานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวังไผ่ ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน

ประวัติความเป็นมา

เดิมได้อาศัยอยู่ดอยภูโว อำเภอปง จังหวัดเชียงราย (ปัจจุบันคือจังหวัดพะเยา) และต่อมาได้ย้ายมาอยู่ที่บ้านขุนน้ำพริก ตำบลชนแดน อำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน เพื่อมาทำไร่และหาของป่า อยู่บ้าน ขุนน้ำพริกประมาณ ๑๐ ปีและขณะนั้นทางการได้กวาดล้างจึงได้อพยพจากบ้านขุนน้ำพริกมาอยู่ที่ใหม่ โดยแยกออกเป็น ๒กลุ่มคือ กลุ่มที่ ๑ ได้อพยพลงไปที่ทางทิศใต้และตั้งหมู่บ้านอาศัยเป็นหลักแหล่งชื่อ “ขุนน้ำพริก” (น้ำโมง) กลุ่มที่ ๒ ได้อพยพลงมาที่หลัก กิโลเมตร ที่ ๔๐ – ๔๑ ถนนท่าวังผา – เชียงคำ โดยชาวบ้านมาประกอบอาชีพปลูกข้าวโพด ปลูกข้าว เป็นหลัก โดยผู้ให้อพยพมากลุ่มแรก มี ๗ ครอบครัว โดยการนำของ นายฟุสิน แซ่เต๋น

และเมื่อ พ.ศ.๒๕๑๔ ได้มีการอพยพมาอีกโดยการนำของนายแสงเจียว แซ่เต๋น ปี พ.ศ.๒๕๑๗ มีการตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านผาเง็ม” เป็นหมู่บ้านบริวารของหมู่ ๖ (บ้านขุนน้ำพริก) และได้อาศัยอยู่จนถึงปัจจุบัน แต่ต่อมาได้มีการแต่งตั้งหมู่บ้านเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๑โดยมีนายเจริญ แซ่เต๋น เป็นผู้ใหญ่บ้านและได้เปลี่ยนชื่อผาเง็มเป็น “บ้านวังไผ่” หมู่ที่ ๘ ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน โดยมีผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบันคือ “นายสรพงษ์ ปัตติอนันต์”

บ้านน้ำปาน ประชากรของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นชาวมุข เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ก่อนจะมาตั้งบ้านเรือนอพยพมาจากชายแดนไทย-ลาว ตำบลนาไร่หลวงอำเภอและ(ทุ่งช้าง) จังหวัดน่าน ความเชื่อดั้งเดิมประชากรนับถือผี ประชากรได้บัตรประชาชนหรือเอกสารแสดงเชื้อชาติเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ และประกาศเป็นหมู่บ้านอย่างเป็นทางการเมื่อ วันที่ ๑๒ พ.ย. ๒๕๕๖ เริ่มมีไฟฟ้าใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๖ เริ่มมีการตัดถนนเข้าหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ มี โรงเรียนประถมศึกษาแห่งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ คือโรงเรียน บ้านน้ำปาน ครูใหญ่คนแรกคือ นายแสง เวชสัมพันธ์ มีจำนวนนักเรียนปีแรกที่เปิดสอน จำนวน ๑๒ คน ปัจจุบันยุบรวมเข้ากับโรงเรียนบรรณโคธิษฐ์

บ้านห้วยเกลบ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุข เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ก่อนตั้งบ้านเรือนได้อพยพมาจากตอนเหนือของตำบลชนแดนติดกับลาว เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๐ ความเชื่อดั้งเดิมนับถือผี ประชากรได้รับบัตรประชาชนหรือเอกสารแสดงเชื้อชาติ สัญชาติเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ ประกาศตั้งเป็นหมู่บ้านอย่างเป็นทางการเมื่อ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๕ ขึ้นอยู่กับการปกครองตำบลนาไร่หลวง อำเภอและ จังหวัดน่าน ผู้ใหญ่บ้านคนแรกชื่อ นายอุ่น แก้วแดง ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ๓ ปี จนถึงปัจจุบันชื่อ นายสนธิ พงษ์ธนปรีชา ในหมู่บ้านมีกำนันคนแรกชื่อ นายชัน บันเทิง

บ้านปางกอม ประชากรของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นชาวไทยลื้อ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ก่อนจะมาตั้งบ้านเรือนเป็นหมู่บ้านได้อพยพมาจากบ้านน้ำขาม อำเภอเชียงฮ่อน แขวงไชยบุรี ประเทศลาว เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๖ ความเชื่อดั้งเดิม

ของประชากรนับถือศาสนาพุทธ ประชากรได้บัตร์ประชาชนหรือเอกสารแสดงเชื้อชาติ สัญชาติ และประกาศตั้งหมู่บ้านอย่างเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓ ขึ้นอยู่ในการปกครอง ตำบลนาไร่หลวง อำเภอและจังหวัดน่าน ผู้ใหญ่บ้านคนแรก ชื่อ นายเทพ เทพกอม ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ๖ ปี จนถึงปัจจุบันมีผู้ใหญ่บ้านมาแล้ว ๑๐ คน คนปัจจุบันชื่อ นายเกต เทพกอม เริ่มมีไฟฟ้าใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ เริ่มตัดถนนเข้าถึงหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ มีโรงเรียนประถมศึกษา คือโรงเรียนบ้านปางกอม ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ ครูใหญ่คนแรกชื่อ นายชิน จิณะเสน มีนักเรียนในปีแรกที่เปิดสอนจำนวน ๒๖ คน มีวัดจำนวน ๑ วัด คือ วัดปางกอมสร้างเมื่อปี ๒๔๕๒ มีเจ้าอาวาสรูปแรก คือหลวงพ่อว่า ต่อมาได้ย้ายวัดมาสร้างแห่งใหม่ในที่ตั้งปัจจุบัน เมื่อปี ๒๕๑๙

บ้านน้ำหลุ ประชากรของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นชาวมุขุ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ความเชื่อดั้งเดิมของประชากรนับถือผี เดิมขึ้นอยู่กับ การปกครองของตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ผู้ใหญ่บ้านคนแรก ชื่อนายแสน เสา รามทอย ดำรงตำแหน่งมา ๕ ปี ปัจจุบันผู้ใหญ่บ้าน ชื่อ นายวัน เสา รามทอย เริ่มใช้ไฟฟ้าเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ มีการตัดถนนเข้าถึงหมู่บ้าน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙

บ้านห้วยมอย ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุขุ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ได้อพยพมาจากบ้านห้วยมอยเก่า ตำบลนาไร่หลวง อำเภอและจังหวัดน่าน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ ความเชื่อดั้งเดิมของประชากรนับถือผี ประชาชนได้รับบัตร์ประชาชนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ ประกาศตั้งหมู่บ้านเป็นทางการเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ ขึ้นอยู่ในการปกครองของตำบลนาไร่หลวง อำเภอและ จังหวัดน่าน ผู้ใหญ่บ้านคนแรก ชื่อนายขัน บันเทิง ปัจจุบันผู้ใหญ่บ้าน ชื่อนายประสาน เสา รามทอย เริ่มมีไฟฟ้าใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๙ เริ่มมีการตัดถนนเข้าหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ มีโรงเรียนคือ โรงเรียนบรรณโคธิษฐ์ ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖

บ้านใหม่ชนแดน ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุขุ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ก่อนจะมาตั้งบ้านเรือนเป็น หมู่บ้าน ได้อพยพมาจากบ้านน้ำหลุ ตำบลชนแดน และ สปป.ลาว เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ความเชื่อดั้งเดิมนับถือผี ประชากรได้บัตร์ประชาชนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ ประกาศตั้งหมู่บ้านอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๒ ขึ้นอยู่ในการปกครองของตำบลชนแดน อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ผู้ใหญ่บ้านคนแรก ชื่อ นายอุดม เสา รามทอย เริ่มมีไฟฟ้าใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีการตัดถนนเข้าหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ ผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน ชื่อนายราเชนทร์ เสา รามทอย

บ้านใหม่ ราษฎรเป็นชาวไทยลื้อ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ได้อพยพมาจากบ้านน้ำตอง ตำบลนาไร่หลวง เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๗๑ นับถือศาสนาพุทธ ได้ประกาศเป็นหมู่บ้านอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๖ มีผู้ใหญ่บ้านคนแรกชื่อ นายกันทะ เทพกอม ราษฎรได้บัตร์ประชาชนเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๙๐ มีการตัดถนนเข้าสู่หมู่บ้านเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ มีไฟฟ้าใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ ส่วนประวัติการตั้งชื่อหมู่บ้าน ราษฎร อพยพมาจากบ้านน้ำตอง (บ้านปางไฮ หมู่ที่ ๗ ในปัจจุบัน) และจากการที่แยกมาตั้งหมู่บ้านใหม่ จึงใช้ชื่อว่า บ้านใหม่ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๖

บ้านสองแคว ราษฎรเป็นชาวไทยลื้อ เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย ได้อพยพมาจากแคว้นสิบสองปันนา เพราะถูกกวาดต้อนมาเพื่อสะสมเสบียงอาหารในสมัยสงคราม ราษฎรนับถือศาสนาพุทธและนับถือผี ได้ประกาศเป็นหมู่บ้านอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๕ ขึ้นอยู่กับการปกครองของอำเภอทุ่งช้างในปัจจุบัน เริ่มมีการตัดถนนเข้าหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ ตั้งโรงเรียนขึ้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ มีครูใหญ่ชื่อนายคำตัน จันทรเพ็ญ และได้สร้างวัดขึ้นประมาณปี

พ.ศ.๒๔๓๕ ด้วยศรัทธาจากราษฎรบ้านใหม่และบ้านสองแคว ตั้งชื่อวัดว่าวัดสองแคว ส่วนประวัติการตั้งชื่อหมู่บ้านราษฎรอพยพมาจากแคว้นสิบสองปันนา เพราะถูกกวาดต้อนมาเพื่อสะสมเสบียงอาหารให้ทางหลวง (ราชการ) เพื่อการศึกสงคราม และได้ตั้งชื่อครั้งแรกว่า บ้านนาไร่หลวง แต่ต่อมาเปลี่ยนเป็นบ้านสองแคว เพราะมีแม่น้ำสองสาย คือ ลำน้ำยาว และ ลำน้ำแฉ่ง ไหลมาบรรจบกัน จึงตั้งชื่อว่า บ้านสองแคว

บ้านขุนน้ำพริก ราษฎรเป็นชาวเขาเผ่าเย้า อพยพมาจากบ้านขุนน้ำโม่งเดิมและอำเภอกู่ช้าง จังหวัดน่าน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ มีความเชื่อเรื่องบรรพบุรุษและนับถือผี ก่อนหน้านั้นมีการตั้งหมู่บ้านอย่างเป็นทางการประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ที่บ้านขุนน้ำโม่งเดิม ที่อยู่ขุนน้ำอ้าว อำเภอกู่ช้าง จังหวัดน่าน มีการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๑๘ มีโรงเรียนประถมศึกษาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ ชื่อโรงเรียนบ้านน้ำโม่ง เริ่มมีไฟฟ้าใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ ส่วนประวัติการตั้งชื่อหมู่บ้าน ตั้งชื่อตามหมู่บ้านเดิม คือ บ้านน้ำโม่ง อำเภอกู่ช้าง จังหวัดน่าน เพราะอาศัยอยู่ในขุนน้ำ หรือแหล่งต้นน้ำลำธาร

สำหรับโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวังไผ่ หมู่ที่ ๘ ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน สืบเนื่องจาก นายสรพงษ์ ปัตติอนันต์ ผู้ใหญ่บ้านวังไผ่ ได้ทำหนังสือ ที่ พิเศษ ๑ / ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เรื่องขอต่อยอดโครงการหลวง ถึงหม่อมเจ้าภิศเดช รัชนี องค์ประธานมูลนิธิโครงการหลวง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการต่อยอดโครงการเดิมและโครงการของมูลนิธิโครงการหลวงในการส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านวังไผ่ มูลนิธิโครงการหลวงจึงมอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ทำการสำรวจข้อมูลพื้นฐานความต้องการของชุมชน และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงเข้าในพื้นที่บ้านวังไผ่ต่อไป

สภาพทั่วไป

ขนาดที่ตั้ง

โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวังไผ่ มีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุม ๒ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านวังไผ่ หมู่ ๘ และบ้านใหม่ หมู่ ๔ ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ตั้งอยู่พิกัดที่ E ๔๒๓ N ๗๓๔ ในแผนที่ระวาง ๕๑๔๗ IV ความสูง ๑๗๘-๗๘๓ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีพื้นที่ประมาณ ๑,๕๐๐ ไร่ พื้นที่หมู่บ้านวังไผ่ อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำยางและป่าน้ำสวด โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลชนแดน
อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านสอง
แคว หมู่ที่ ๕ ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัด
น่าน

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านผาหลัก
หมู่ที่ ๓ ตำบลยอด อำเภอ
สองแคว จังหวัดน่าน

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านสองแคว หมู่ที่
๕ ตำบลนาไร่หลวง อำเภอ
สองแคว จังหวัดน่าน

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่เป็นภูเขาและเนินเตี้ยๆ ไม่สูงชันมาก ไหล่เขาว่างตัวในแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก ด้านเหนือเป็นหุบเขาของน้ำวังฝิ่นและน้ำสระ โดยไหลไปทางทิศตะวันออก ซึ่งเป็นที่ตั้งของอำเภอสองแคว ด้านใต้เป็นแนวสันเขาและหุบเขาของน้ำพร้าว ไหลไปทางทิศตะวันออก เช่นกัน มีระดับความสูงเฉลี่ย ๔๕๐-๕๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

ลักษณะดิน

สภาพโดยทั่วไปเป็นป่าเขามีเศษหินโผล่กระจายทั่วไป มีความลาดชันสูงกว่า ๓๕ % มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง มีการชะล้างทำลายดินโดยแบ่งกลุ่มเป็น ๒ ชุด คือ

๑. ชุดที่ ๑ มีเนื้อที่ประมาณ ๖๕๗ ไร่ ใช้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ในเขตหมู่บ้านกลุ่มดินชุดนี้มีเนื้อดินเป็นกรด ดินเหนียวมีสีน้ำตาลเกิดการสลายตัว ผุพังของดินหลายชนิดที่มีดินละเอียดมีการละลายน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ๔.๕-๕.๕

๒. ชุดที่ ๒ มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๗๖๙ ไร่ ดินชุดนี้มีเนื้อดินส่วนใหญ่ เป็นดินร่วนปนทราย ดินส่วนล่างเป็นเศษหิน บริเวณพื้นที่เป็นลูกคลื่นมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ ปัญหาที่พบคือดินตื้นมากเกิดการชะล้างพังทลายง่าย (ที่มา : ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน)

ลักษณะภูมิอากาศ

มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒.๕ องศาเซลเซียส โดยในฤดูร้อนอุณหภูมิสูงสุดในเดือนพฤษภาคม เฉลี่ยที่ ๓๑

องศาเซลเซียส และในฤดูหนาวมีอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคมและมกราคม เฉลี่ยที่ ๑๐ องศาเซลเซียส ฝนตกช่วงเดือนพฤษภาคม-เดือนกันยายน โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๓๐๐ มิลลิเมตรต่อปี หมู่บ้านวังฝิ่น มีเครื่องวัดปริมาณน้ำฝนแบบอัตโนมัติ และเครื่องเตือนภัยดินถล่ม เครื่องวัดปริมาณน้ำฝนและเครื่องเตือนภัยดินถล่ม

แหล่งน้ำที่สำคัญของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวังไผ่

แหล่งน้ำธรรมชาติ

น้ำเพื่อการเกษตรได้จากห้วยผาเง็ม ห้วยสาระ ห้วยน้ำปาง ส่วนน้ำอุปโภคบริโภค ได้จากห้วยน้ำพร้าว ซึ่งอยู่ตอนใต้ของหมู่บ้านโดยการต่อท่อพีวีซีจากห้วยมาไว้บ่อเก็บในหมู่บ้าน แล้วก็เปิดใช้ตามบ้าน จากการสอบถามผู้นำชุมชนพบว่า น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคช่วงฤดูแล้งน้ำจะไม่เพียงพอโดยทางอำเภอสองแควและองค์การบริหารส่วนตำบลนาไร่หลวง ได้ให้การช่วยเหลือขนานน้ำมาบริการ พร้อมทั้งมอบถังเก็บน้ำให้ราษฎรทุกครัวเรือน ซึ่งปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑

ป่าไม้

พื้นที่บ้านวังไผ่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำยาวและป่าน้ำสวดประเภทป่านุรักษ์ (โซน C) สภาพป่าโดยทั่วไปถูกทำลายโดยการถางป่าเพื่อทำไร่หมุนเวียน ใช้ในการปลูกข้าวไร่และข้าวโพด

เมื่อถึงวันสำคัญเช่นวันแม่แห่งชาติ ก็จะมีกิจกรรมปลูกต้นไม้ และเมื่อเข้าฤดูแล้งชาวบ้านก็จะช่วยกันทำแนวกันไฟรอบหมู่บ้าน รวมถึงสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนรักษาป่า เช่น การบวชป่า

การคมนาคม

การเดินทางจากจังหวัดเชียงใหม่ไปยังจังหวัดน่าน ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑ ระยะทาง ๑๖๙ กิโลเมตรถึงแยกทางหลวงหมายเลข ๑๐๑ เดินทางเข้าสู่จังหวัดน่านระยะทาง ๑๕๐ กิโลเมตร จากนั้นใช้ถนนน่าน-ทุ่งช้างผ่านอำเภอน้ำฝางระยะทาง ๔๕ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายผ่านเส้นทางหมายเลข ๑๑๔๘ (ถนนท่าวังผา-เชียงราย)

ระยะทาง ๓๓ กิโลเมตร ถึงอำเภอสองแคว จากนั้นเดินทางไปทางเชียงรายอีก ๙ กิโลเมตรถึงบ้านวังไผ่ เป็นถนนลาดยางทั้งหมดระยะเวลาในการเดินทางจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ถึงโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวังไผ่

๔ ชั่วโมง ๔๙ นาที (ระยะทาง ๒๙๙ กิโลเมตร)

โครงสร้างพื้นฐาน

๑) ไฟฟ้า มีใช้ทุกหลังคาเรือนแต่มีบางหลังคาที่พ่วงจากบ้านญาติหรือเพื่อนบ้านข้างเคียง แต่จะมีปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้อง หากเกิดฝนฟ้าคะนอง การใช้ไฟฟ้าของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชนแดนคิดเป็นร้อยละ ๙๙

๒) น้ำอุปโภคบริโภค มีระบบประปาภูเขาที่มีใช้ทั่วครัวเรือน แต่ช่วงฤดูแล้งน้ำจะไม่เพียงพอ ต่อการอุปโภคบริโภค น้ำที่ใช้ทุกวันนี้ก็ไม่สะอาดเท่าที่ควร (การสังเกตจากการเปิดฝักบัวแล้วครู่ตะกอนจะอยู่ก้นถัง) โดยแต่ละครอบครัวต้องเสียค่าน้ำเดือนละ ๑๐ บาทเป็นค่าบำรุงรักษาระบบน้ำ ปัจจุบันมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย อำเภอสองแคว ได้มอบเครื่องกรองน้ำให้ชุมชนแต่ยังไม่ได้ใช้

ศูนย์ทรัพยากรภาค ๖ จังหวัดลำปาง ได้ดำเนินการเจาะบ่อน้ำบาดาล ให้ปริมาณน้ำ ๕ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และก่อสร้างถังเก็บน้ำขนาด ๑๒ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ ถัง

โครงการชลประทานจังหวัดน่าน ได้ทำการก่อสร้างถังเก็บน้ำจำนวน ๑ ถัง ขนาดบรรจุถังละ ๒๗๐ ลูกบาศก์

เมตร พร้อมฝายต้นน้ำ จำนวน ๒ ฝาย พร้อมทำระบบส่งน้ำ ระยะทาง ๔,๑๐๐ เมตร เพื่อนำมาใส่ถังเก็บ เพื่อใช้ในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

ในตำบลชนแดนมีแหล่งน้ำธรรมชาติ มีลำห้วย ๕ สาย และแม่น้ำ ๑ สาย และมี

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ ประปาภูเขาประจำหมู่บ้าน จำนวน ๘ แห่ง, บ่อโยกจำนวน ๒ แห่ง, บ่อน้ำตื้น จำนวน ๔ แห่ง, ฝายกั้นน้ำ จำนวน ๗ แห่ง และอ่างเก็บน้ำ จำนวน ๒ แห่ง

๓) โทรศัพท์ มีโทรศัพท์สาธารณะใช้ในหมู่บ้าน (ตอนนี้เสียใช้การไม่ได้) และส่วนมากจะมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้เกือบทั่วครัวเรือน (ซึ่งเครือข่ายที่ใช้ได้ในพื้นที่คือเครือข่ายเอไอเอสเท่านั้น)

ในตำบลชนแดนมีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ๑ แห่ง และมีการให้บริการโทรศัพท์โดยผ่านจานดาวเทียม ๙ แห่ง

๔) การคมนาคม มีถนนคอนกรีตในหมู่บ้าน ๓ สายโดยเป็นถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่รวมความยาว ๓๑๒ เมตร ซึ่งมี ๑ สายไม่ได้ใช้งานเพราะชาวบ้านอพยพไปอยู่ที่ใหม่ นอกจากนั้นเป็นถนนลูกรัง การติดต่อระดับหมู่บ้านติดต่อทางบก ใช้ถนนสายหลักคือ ถนนสายสองแคว - จุดผ่อนปรนชายแดนไทย - สปป ลาว มีถนนลาดยางตั้งแต่ ที่ว่าการอำเภอสองแควจนถึงบ้านใหม่ชายแดน และต่อจากนั้นเป็นถนนดินลูกรัง จนถึงจุดผ่อนปรนชายแดนไทยลาว ส่วนถนนในตรอกซอยตามหมู่บ้าน บางส่วนเป็นถนนคอนกรีตเสริมไม้ไผ่ และบางส่วนเป็นถนนดินลูกรัง

รถโดยสารประจำทาง มีรถปรับอากาศจากสถานีขนส่งโดยสารเชียงราย ถึง สถานีขนส่งโดยสารน่าน ผ่านบ้านวังไผ่ เวลาประมาณ ๑๒.๓๐ - ๑๓.๐๐ น. และรถปรับอากาศจากสถานีขนส่งโดยสารน่าน ถึงสถานีขนส่งโดยสารเชียงรายผ่านบ้านวังไผ่ เวลาประมาณ ๑๐.๓๐ - ๑๑.๐๐ น.

๕) อื่นๆ ขยะในหมู่บ้านมีรถจากองค์การบริหารส่วนตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน จะนำรถบรรทุกไปทิ้งให้ทุกวันจันทร์หรือวันอังคารโดยจะมีถังขยะวางไว้เป็นจุดๆ

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ประชากร ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวังไผ่มีจำนวนครัวเรือน ๑,๐๔๙ ครัวเรือน และมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔,๕๑๘ คน

บ้าน	หมู่ที่	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน ประชากร
วังไผ่	๘	๑๐๐	๔๙๑
ใหม่	๔	๔๗	๑๗๘
สองแคว	๕	๒๔๒	๗๘๓
ขุนน้ำพริก	๖	๕๗	๓๒๑
ปางไฮ	๗	๙๕	๓๕๘
น้ำป่าน	๓	๑๒๕	๕๓๙
น้ำหลู	๗	๑๐๗	๔๙๐
ห้วยแกลบ	๔	๑๐๘	๔๑๑
ห้วยมอย	๘	๕๙	๕๓๙
ใหม่ชายแดน	๙	๖๙	๒๒๙
สบพาง	๖	๔๐	๑๗๙
รวม		๑,๐๔๙	๔,๕๑๘

ผู้นำชุมชน

นายสรพงษ์ ปัตตอินันต์

ผู้ใหญ่บ้าน

นายวิชัย พาณิชรรัตน์

นายสมคิด อินพนา

นายเลาไหล แซ่เต๋น

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

นางนงลักษณ์ มัชยันธ์	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
นายโอ่งชิง แซ่เต๋น	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
นายแสงเจี้ยว ตระกูลทรัพย์ดี	ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ
นางจุฑามาส แซ่จำว	ประธานกลุ่มแม่บ้าน
นางสาวอรินทร์ตรา แซ่เต๋น	ประธานเยาวชน
นายทา สุวรรณแสง	ประธาน อสม.
นายอู่ เจี้ยวเซ็ง	ประธาน อพปร.
นายแสงเจี้ยว ตระกูลทรัพย์ดี	ผู้นำทางศาสนา(พุทธ)
นายเจี้ยวเซง แซ่เต๋น	ผู้นำทางศาสนา(พุทธ)

การศึกษา

ระดับการศึกษา	ไม่รู้หนังสือ	อนุบาล	ประถมศึกษา	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	ปวส.	ปริญญาตรี
จำนวน/คน	๒๑๙	๑๘	๖๒	๓๔	๕๔	๑๒	๑๓	๔

การศึกษาของประชากรหมู่บ้านวังไผ่ ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน

- ผู้ไม่รู้หนังสือ จำนวน ๒๑๙ คน ได้เรียนหนังสือเวลากลางคืนโดยมีครูจากการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอสองแควจังหวัดน่านเป็นผู้สอน
 - ระดับอนุบาล เรียนที่ศูนย์การศึกษาก่อนวัยเรียน บ้านวังไผ่ ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแควจังหวัดน่าน สอนโดยครูจากการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสองแคว
 - ระดับประถมศึกษา เรียนที่โรงเรียนบ้านสองแคว ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน
 - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เรียนที่โรงเรียนบ้านผาหลัก ตำบลยอด อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน และโรงเรียนบ้านสองแคว ตำบลนาไร่หลวง อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน
 - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียนที่โรงเรียนไตรเขตประชาสามัคคีศรีมงคลเกษม จังหวัดน่าน
 - ระดับปวช. เรียนที่วิทยาลัยการอาชีพปัว อำเภอปัว จังหวัดน่าน
 - ระดับปวส. เรียนที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีล้านนา น่าน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
 - ระดับปริญญาตรี เรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร
- สำหรับคนที่เรียนจบแล้วหรือไม่ได้เรียนต่อส่วนมากจะเข้าทำงานที่กรุงเทพฯ

การสาธารณสุข

หมู่บ้านวังไผ่ไม่มีหน่วยงานด้านสาธารณสุขตั้งอยู่ในชุมชนแต่มี อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จะประสานงานด้านสาธารณสุขกับหน่วยงานราชการโดยมีหน่วยงานเข้ามาให้บริการได้แก่ โรงพยาบาลสองแคว อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน มาตรวจสุขภาพคนสูงอายุ, วัดความดัน เดือนละ ๑ ครั้งและชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงตรวจสุขภาพเด็ก เดือนละ ๑ ครั้ง เวลาที่มีคนไม่สบายจะไปให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขของสถานีอนามัยบ้านผาหลักตำบลยอด อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ตรวจรักษาหรือโรงพยาบาลสองแคว อำเภอสองแคว ถ้าหากมีอาการหนักหรือต้องผ่าตัดใหญ่ทางโรงพยาบาลสองแคว จะส่งคนป่วยไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลน่าน อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่านโดยรถของโรงพยาบาล

- หน่วยมาลาเรียจากอำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน มาให้บริการเจาะเลือดหาเชื้อไข้มาลาเรีย ในช่วงฤดูฝน
- ในช่วงเดือนสิงหาคม ของทุกปี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ให้บริการพ่นหมอกควัน และแจกทราย อะเบทเพื่อกำจัดลูกน้ำ และจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพพร้อมกับคนในชุมชน คนในชุมชนมีข้อตกลงในการงด

ดื่มสุราของมึนเมาในวันอาทิตย์ และจัดแข่งขันกีฬาเพื่อสุขภาพ เดือนละ ๒ ครั้ง โดยสาธารณสุขอำเภอสองแควให้บ้านวังไผ่เป็นหมู่บ้านต้นแบบเรื่องสุขภาพ

สถานีนามัยประจำตำบลชนแดน จำนวน ๑ แห่ง มีพยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๓ คน อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ ๙๙ และมีหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน จำนวน ๙ แห่ง

การประกอบอาชีพ

ประชาชนบ้านวังไผ่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรโดยทำไร่นาปลูกพืชไร่ การปลูกพืชแต่ละครั้งต้องใช้ยาฆ่าหญ้าในการกำจัดวัชพืช และใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมาก ได้แก่การปลูกข้าวไร่ (พันธุ์พื้นเมือง) โดยจะเก็บคัดเลือกพันธุ์เอง ปลูกข้าวโพด (มีพ่อค้าคนกลางจากอำเภอท่าวังพานำเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยากำจัดวัชพืชมาจำหน่ายหรือนำมาลงทุนให้แล้วหักเงินตอนขายโดยพ่อค้าคนกลางจะรับซื้อด้วย) ทำสวนลำไยและลิ้นจี่ มีบางรายปลูกต้นมะแข่นตามหัวไร่ปลายนา เลี้ยงวัวพันธุ์พื้นเมืองบางคนก็รับจ้างเลี้ยงและบางคนเลี้ยงของตนเอง มีการเลี้ยงไก่ เลี้ยงหมูพันธุ์พื้นเมืองทุกหลังคาเรือน เพื่อบริโภคในครอบครัว และทำพิธีกรรมต่างๆ เมื่อมีเวลาวางจะรับจ้างปักผ้า ตีเหล็ก ทำไม้กวาดดอกหญ้า และมีชาวบ้านบางคนจะไปเป็นคณงานของหน่วยจัดการต้นน้ำห้วยยอดที่อยู่ห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร โดยไปทำงานไปเข้าเย็นกลับ

รายได้

ประชาชนมีรายได้เฉลี่ย ๖๕,๐๐๐ บาท ต่อครัวเรือนต่อปีและมีหนี้สินทุกครัวเรือน โดยมีรายได้จากการขายพืชผลทางการเกษตร เช่น ข้าวไร่ ข้าวโพด มะแข่น ลิ้นจี่ ลำไย เป็นต้น และมีบางครอบครัวเข้าป่าไปเอาลูกชิดหรือมะตาวมาขายให้กับพ่อค้าคนกลาง หากมีเวลาวางการทำงานผู้หญิงจะรับจ้างปักผ้าหรือปักผ้าไปขายเพื่อหารายได้อีกทางหนึ่ง และมีบางคนไปรับจ้างเป็นคณงานอยู่หน่วยจัดการต้นน้ำห้วยยอดโดยมีค่าจ้างตั้งแต่ ๑๑๐ - ๑๕๐ บาทต่อวัน

อาชีพของประชากรในตำบลชนแดนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณร้อยละ ๙๕ ของครัวเรือนทั้งหมด พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวโพด ข้าว ฝ้าย ถั่วเหลือง ชิง ส่วนอาชีพอื่นจะเป็นส่วนน้อย ประมาณร้อยละ ๕ เท่านั้น คือ อาชีพรับจ้าง, อาชีพหัตถกรรม, อาชีพค้าขาย, อาชีพรับราชการ และอาชีพหาของป่า

การถือครองที่ดิน

เกษตรกรบ้านห้วยเป้งมีเอกสารสิทธิ์เฉพาะส่วนที่อยู่อาศัยและที่นา ส่วนใหญ่มีโฉนดที่ดิน ส่วนพื้นที่สวนและพื้นที่ไร่เกษตรกรบางรายมีใบ สด ๑ สำหรับพื้นที่ตอนส่วนใหญ่จะไม่มีเอกสารสิทธิ์

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประชาชนมีที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละประมาณ ๒๐ ไร่ โดยไม่มีเอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อทำการเกษตร โดยจำแนกออกได้ ดังนี้ (ที่มา: ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลนาไร่หลวง)

๑. ข้าวไร่ (ข้าวเหนียว, ข้าวเจ้า)	๑,๐๑๐ ไร่ ๕๐ ครัวเรือน
๒. ข้าวโพด	๑๘๒ ไร่ ๑๐ ครัวเรือน

๓. ลำไย	๑๕ ไร่	๖ ครั้วเรือน
๔. ลิ้นจี่	๑๘ ไร่	๖ ครั้วเรือน
๕. มะแขว่น	๓ ไร่	๔ ครั้วเรือน
๖. พืชผัก	๓ ไร่	๒๗ ครั้วเรือน
๗. ประมง	๑ ไร่	เป็นบ่อเลี้ยงปลาของหมู่บ้าน
๘. กล้าย	จะปลูกทุกครั้วเรือน ตามหัวไร่ปลายนา	

แหล่งเงินทุน

- มีกองทุนหมู่บ้าน ๑ ล้านบาทมีสมาชิก ๕๐ คน มีกู้ตั้งแต่ ๓,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาทต่อคนโดยคิดดอกเบี้ยร้อยละ ๔ ต่อปี ซึ่งการกู้เงินแต่ละรายคณะกรรมการพิจารณาเป็นรายๆ ไป ส่วนใหญ่จะกู้ไปเพื่อประกอบอาชีพหรือลงทุนค้าขาย

- เงินแก้ไขความยากจนหรือ กขคจ. มีวงเงินให้กู้ ๒๘๐,๐๐๐ บาท

- เงินทุนจากพ่อค้าคนกลาง โดยจะเป็นทุนในการเกษตรทั้งหมด ตั้งแต่เมล็ดพันธุ์พืช, ปุ๋ยและยา และจะเป็นคนซื้อผลผลิตเองแล้วจะหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ลงทุนให้กับชาวบ้าน (เป็นพ่อค้าจากอำเภอท่าม่วง)

การรวมกลุ่มของเกษตรกร

กลุ่มแม่บ้าน มีจำนวน ๗๐ คนซึ่งกลุ่มแม่บ้านทั้งหมดจะทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ปักผ้า ขายผัก

กลุ่มจักสาน มีจำนวน ๒๐ คน ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ชายโดยสานตะกร้า ที่นั่ง เป็นต้น ซึ่งผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่จะทำมาจากหวาย สอนโดยวิทยากรในชุมชน

กลุ่มผู้สูงอายุ มีจำนวน ๒๐ คน ผู้ชายจะจักสานต่างๆ ส่วนผู้หญิงจะปักผ้า

กลุ่มไม้กวาด มีจำนวน ๑๐ คน มีทั้งผู้หญิงและผู้ชายโดยจะนำดอกหญ้าไม้กวาดจากหัวไร่ปลายนา หรือข้างทางหรือไร่ร้าง(ตามความเชื่อของชาวบ้านถ้า

กลุ่มออมทรัพย์ มีจำนวน ๔๓ คน มีการออมทรัพย์ทุกเดือน

ผลผลิตทางการเกษตร

ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวโพด ลิ้นจี่ ลำไย เลี้ยงวัว และงานหัตถกรรมเช่นการปักผ้า การทำไม้กวาด และการตีเหล็ก

แหล่งท่องเที่ยว

น้ำตกห้วยตาด, น้ำตกน้ำแฉ่ง, น้ำตกตาดทอง, ถ้ำเวียงแก, น้ำตกน้ำพัน และประเพณีชาวม้งงานเทศกาลปีใหม่

ปัญหา อุปสรรค และศักยภาพของชุมชนบ้านวังไผ่

ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาของหมู่บ้านวังไผ่แบ่งเป็น ๓ ด้านดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ

ปัญหา เกษตรกรบ้านวังไผ่ มีปัญหาผลผลิตการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ ไม่มีคุณภาพส่งผลให้จำหน่ายได้ในราคาถูก และขาดทุนหรือไม่คุ้มกับการลงทุน เนื่องจากการทำการเกษตรของเกษตรกรขาดความรู้ที่ถูกต้อง และเหมาะสม ทำให้ผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพ และไม่มีมาตรฐานตามความต้องการของผู้บริโภค ต้นทุนการทำการเกษตรสูงทำให้เกษตรกรมีหนี้สินจากการกู้ยืมลงทุน

ความต้องการ ชุมชนต้องการให้รัฐหรือหน่วยงานต่างๆ ส่งเสริมการปลูกพืชทางเลือกใหม่หรือปรับปรุงคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร เดิมให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการของตลาด ลดต้นทุนการผลิต หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี การปลูกพืชสวนครัวที่ได้ระบบเกษตรอินทรีย์ และการพัฒนาการเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นรายได้ การส่งเสริมการปลูกป่าใช้สอยและป่าเศรษฐกิจ เช่น การปลูกไผ่ การปลูกป่าชาวบ้าน (ปลูกไม้โตเร็วในพื้นที่ทำกินของตนเอง และสามารถตัดต้นไม้ที่ตนเองปลูกมาใช้ประโยชน์ได้) การพัฒนางานหัตถกรรมให้มีมาตรฐานและคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด รวมถึงการอบรมให้ความรู้ในด้านการเกษตร มีการจัดศึกษาดูงานพื้นที่ตัวอย่าง รวมถึงการอบรมให้ความรู้ในด้านการเกษตร รวมถึงการส่งเสริมอาชีพนอกภาคการเกษตรในด้านต่างๆ ให้กับชุมชน

ด้านสังคม

ปัญหา เกษตรกรบ้านวังไผ่ มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ เกิดการแข่งขันทางด้านวัตถุดิบ มีหนี้สินมากทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งเกิดจากการลงทุนด้านการเกษตรสูงและได้รับผลตอบแทนต่ำ รวมถึงมีภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาบุตรหลาน ส่งผลให้การศึกษาของประชากรในชุมชน โดยเฉลี่ยมีการศึกษต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานภาคบังคับ ประเพณีวัฒนธรรมในชุมชนบางอย่างขาดการสืบทอด เช่น พิธีกรรมต่างๆ รวมถึงประชากรบางส่วนออกไปรับจ้างต่างจังหวัด (รับเอาวัตถุดิบใหม่ๆ เข้าไปในชุมชน ทำให้คนในชุมชนเกิดการแข่งขันเรื่องวัตถุดิบ)

ความต้องการ ชุมชนต้องการพัฒนากิจการของศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดกิจกรรมวัฒนธรรมชนเผ่าเย้า (เมี่ยน) และให้ความร่วมมือที่จะลดค่าใช้จ่าย โดยการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ รวมทั้งต้องการการจัดระบบสวัสดิการต่างๆภายในชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อมและปัจจัยพื้นฐาน

ปัญหา บ้านวังไผ่มีปัญหาเรื่องน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากยังไม่มี การต่อระบบท่อน้ำลงสู่แปลงเกษตรกร และน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค อาศัยน้ำจากประปาภูเขา ซึ่งช่วยฤดูฝนน้ำจะขุ่นตกระกอนน้ำไม่สะอาด เนื่องจากไม่มีถังตกตะกอน มีการแผ้วถางป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอย เพื่อปลูกข้าวโพดมีผลกระทบต่อ การชะล้างพังทลายของหน้าดินทำให้เกิดดินสไลด์พังทลาย มีการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรเป็นจำนวนมากทำให้สภาพดินเสื่อมโทรม

ความต้องการ ชุมชนต้องการให้รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการพัฒนา ระบบชลประทานที่สามารถนำน้ำจากแหล่งที่มีอยู่มาใช้ในการเพาะปลูกพืชได้ตลอดปี และการให้ความรู้เรื่องการวางแผนการ จัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ปลูกหญ้าแฝก) การฟื้นฟูอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร (ปลูกป่าต้นน้ำ) และต้องการให้ชุมชนมี ส่วนร่วมกำหนดขอบเขตพื้นที่ป่าและพื้นที่ทำกินเพื่อให้เกิดความชัดเจน รวมถึงการกำหนดขอบเขตพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่ เกษตรโดยชุมชนมีส่วนร่วมและรณรงค์การลดใช้สารเคมีและรณรงค์การปลูกหญ้าแฝก

ศักยภาพของพื้นที่ และการพัฒนา

พื้นที่บ้านวังไผ่ชุมชนมีความกระตือรือร้นเพื่อรวมกลุ่มในการรักษาป่า (มีการบวชป่าต้นน้ำและ ปลูกป่าต้นน้ำเพิ่มทุกปี) เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง เข้าใจทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง และชุมชนมี ความพร้อมในการเรียนรู้ มีองค์กรชุมชนให้การสนับสนุนและร่วมมือในการพัฒนา และหน่วยงานต่างๆ ช่วยเหลือ เช่น โครงการชลประทานจังหวัดน่าน ได้ดำเนินการก่อสร้างระบบส่งน้ำจากฝายต้นน้ำสู่ถึงเก็บน้ำขนาด ๒๗๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ ถึงเพื่อใช้ในการเกษตรและอุปโภค ศูนย์ทรัพยากรน้ำบาดาลภาค ๖ ได้ดำเนินการเจาะน้ำบาดาลและก่อสร้าง ถึงเก็บน้ำขนาด ๑๒ ลูกบาศก์เมตรจำนวน ๑ ถึงเพื่อการอุปโภคและบริโภคในชุมชน มีการรณรงค์การปลูกหญ้าแฝก โดย กรมพัฒนาที่ดินจังหวัดน่านร่วมกับชุมชน มีภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านการปักผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก

แนวทางการพัฒนาและจุดเน้นการพัฒนา

๑. ด้านการวิจัยและพัฒนาอาชีพของเกษตรกร
๒. ด้านการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. ด้านการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน
๔. ด้านการพัฒนาสังคมและการตลาด
๕. ด้านการบริหารจัดการ

ผู้ปฏิบัติงาน

นายชวลิต สุทธเขตต์	ผู้จัดการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่มลุ่มน้ำน่าน
นายอานนท์ ยอดญาติไทย	ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่มลุ่มน้ำน่าน
นายสุเมธ ติงวไชย	นักวิชาการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวังไผ่
นายทรงกรด เพ็ชรหาล้า	เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวังไผ่

คำสั่งอำเภอสองแคว

ที่ 241/2550

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานโครงการขยายผลงานโครงการหลวงวังไผ่

จากผลสำเร็จของโครงการหลวงที่ดำเนินงานในการพัฒนาอาชีพความเป็นอยู่ของชาวเขาดการปลูกพืชเสพติดและฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำลำธาร สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จึงมุ่งขยายผลสำเร็จของโครงการหลวงสู่ชุมชนบนพื้นที่สูงอื่นๆ ที่ยังมีสภาพทางเศรษฐกิจที่ยากจนเพื่อแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดและประเทศ โดยนำต้นแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนของโครงการหลวงไปปรับใช้อย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคมท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมสร้างเศรษฐกิจของชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง กระตุ้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนกับหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในพื้นที่ อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน

ดังนั้น เพื่อให้เกิดการประสานงานและการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายเป็นไปอย่างสอดคล้องในทิศทางเดียวกันเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างกว้างขวางและเกิดผลดียิ่งขึ้น จึงแต่งตั้งคณะทำงานโครงการขยายผลโครงการหลวงวังไผ่ อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.องค์ประกอบ

1.1 นายอำเภอสองแคว	ประธานคณะทำงาน
1.2 ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายบริหารงานปกครอง	รองประธาน
	คณะทำงาน
1.3 เกษตรอำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.4 พัฒนาการอำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.5 สาธารณสุขอำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.6 ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.7 ปศุสัตว์อำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.8 ที่ดินอำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.9 เจ้าหน้าที่สำนักงานชลประทานจังหวัดน่าน	
ผู้รับผิดชอบพื้นที่อำเภอสองแคว	คณะทำงาน

1.10	เจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดน่าน
ผู้รับผิดชอบพื้นที่อำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.11	เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7
ผู้รับผิดชอบพื้นที่อำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.12	เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 25 จังหวัดน่าน
รับผิดชอบพื้นที่อำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.13	เจ้าหน้าที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน
รับผิดชอบพื้นที่อำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.14	เจ้าหน้าที่สำนักงานประมงจังหวัดน่าน
รับผิดชอบพื้นที่อำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.15	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาไร่หลวง	คณะทำงาน
1.16	หัวหน้าหน่วยบริการป่าไม้อำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.17	หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่า ที่ นน27 อำเภอสองแคว	คณะทำงาน
1.18	หัวหน้าหน่วยจัดการต้นน้ำ น้ำยอด	คณะทำงาน
1.19	ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาอำเภอท่าวังผา	คณะทำงาน
1.20	ผู้ประสานงานโครงการมูลนิธิสุกนิมิตแห่งประเทศไทย
อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน	คณะทำงาน
1.21	กำนันตำบลนาไร่หลวง	คณะทำงาน
1.22	ผู้ใหญ่บ้าน บ้านวังไผ่ หมู่ที่ 8 ตำบลนาไร่หลวง	คณะทำงาน
1.23	เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	คณะทำงานและ
เลขานุการ
1.24	ปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบลนาไร่หลวง	คณะทำงานและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
1.25	ผู้อำนวยการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีตำบลนาไร่หลวง	คณะทำงานและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
1.26	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาไร่หลวง	คณะทำงานและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ จัดทำแผนงานโครงการและแผนปฏิบัติงานประจำปีของโครงการขยายผลงานโครงการหลวงวังไผ่ อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน

๒.๒ ดำเนินการต่าง ๆ ในการพัฒนาให้เป็นไปตามแผนงานโครงการและแผนปฏิบัติการประจำปีที่ได้กำหนดไว้

๒.๓ ติดตามรายงานความก้าวหน้า ผลการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรคต่างๆ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งยั่งยืน

๒.๔ ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องด้วยงานโครงการขยายผลงานโครงการหลวงวังไผ่เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐

(นายธงชัย ตรีทิพย์รักษ์)

นายอำเภอสองแคว